

**Salvar Mallorca és
#araomai**

Juliol 2017

Grup Balear d'Ornitologia
i Defensa de la Naturalesa

Índex

1.- Introducció

2. Principals amenaces

Territori i urbanisme

A) AUTOPISTA LLUCMAJOR-CAMPOS

B) SEGON CINTURÓ DE PALMA

C) NOVES URBANITZACIONS I CREIXEMENT EN SÒL RÚSTIC

Massificació i turistització

Degradació dels espais i ecosistemes naturals

A) PARCS I ESPAIS NATURALS PROTEGITS

B) POSIDÒNIA: LA MAR

C) ZONES D'ALT VALOR ECOLÒGIC

3. Reflexió final

1. Introducció

Vivim un context sense precedents. Una situació mai vista a Mallorca i a les Illes Balears. Després de la gran crisi econòmica, quan crèiem que el boom de la construcció i la destrucció dels nostres paisatges i ecosistemes havien quedat superats i desterrats per sempre, tornam a estar en un escenari de màxima emergència, potser el definitiu, el que ens posa en la cruïlla de la nostra supervivència ecològica i social.

La situació és greu. El gran cicle de mobilització social dels anys 2012-2015, que va culminar amb un gran tomb a les institucions per fer fora el Partit Popular de José Ramón Buzá, no s'ha vist correspost amb el promès «canvi de model» de polítiques territorials, socials i urbanístiques. Al contrari, es construeixen noves autopistes per part dels mateixos partits que fa pocs anys hi estaven en contra; el creixement urbanístic segueix sense límits: s'autoritzen i es materialitzen nous i antics projectes residencials que ja crèiem abandonats. Les llicències en sòl rústic no aturen d'augmentar, mentre els espais naturals i ecosistemes protegits continuen degradant-se i sense gestió ni control eficient.

Però a més, ara hem de fer front a noves amenaces: la turistització i la massificació, que han arribat a uns extrems inimaginables fa pocs anys, sense que vegem cap tipus de resposta per part de les institucions. Al contrari, se segueix apostat i potenciant pel monocultiu turístic, mentre augmenta sense límits la massificació total de la nostra illa, posat al límit no només els espais naturals, sinó també la convivència i la cohesió social dels nostres pobles i ciutats.

La gentrificació, la turistització, l'augment infinit del preu de l'habitatge, l'especulació urbanística, turística i habitacional són noves agressions als nostres drets ecològics i socials: agressions d'expulsió de les comunitats veïnals, d'alienació dels espais socials i

les referències culturals i els àmbits paisatgístics dels nostres pobles, de degradació extrema dels nostres entorns naturals. Una colonització turística que ens posa al límit de la nostra supervivència ecològica i social.

Per tot això, cal actuar per salvar Mallorca: és #araomai

2. Principals amenaces

Territori i urbanisme

A) AUTOPISTA LLUCMAJOR-CAMPOS. Un projecte de l'època de Jaume Matas i Maria Antònia Munar que fa anys que està damunt la taula. Una idea històrica del desenvolupisme mallorquí que crèiem superada, però que el Pacte de govern al Consell de Mallorca (Més per Mallorca, PSIB i Podem) ha recuperat. El Consell es gastarà, de la seva butxaca, 27'4 milions d'€ per 10 km d'autopista, que augmentaran el trànsit, la contaminació i la pressió urbanística i humana al sud de Mallorca, a més del fort impacte paisatgístic i destrucció patrimonial. Cal recordar que l'any 2014, Més per Mallorca, aleshores a l'oposició, demanava la retirada d'aquest projecte: <https://www.mespermallorca.cat/actualitat/article/mes-per-mallorca-exigeix-la>

B) SEGON CINTURÓ DE PALMA. Un altre projecte de l'època de Maria Antònia Munar al capdavant del Consell de Mallorca, que els diferents pactes progressistes no només no han descartat sinó que han continuat talment. Actualment s'està executant el tram II, de Son Ferriol, amb un pressupost de 25,6 milions d'euros que el Consell assumeix íntegrament, i que pràcticament enterra el poble de Son Ferriol, i destrossa completament l'entorn rural d'aquella àrea de Palma. A més, tot i que sempre s'hi havien manifestat en contra, el partits del Pacte ja han començat també a tramitar el tram I, el del Coll d'en Rabassa, que servirà principalment per donar més sortida al

centre comercial Fan Mallorca: doblers públics i destrucció del territori al servei d'un negoci privat.

Aquestes dues grans infraestructures, a més d'altres com la Ronda Nord d'Inca, la variant d'Algaida o l'enllaç de Lloseta, lluny de ser polítiques transformadores, són la mateixa recepta de destrucció, massificació i contaminació de sempre. Un model insostenible i que atempta contra els drets ecològics dels mallorquins. Un model que hem d'aturar.

C) NOVES URBANITZACIONS I CREIXEMENT EN SÒL RÚSTIC. Tornam a viure un nou boom de la construcció. Els entorns de Palma i les zones costeres tornen a estar sotmeses a una gran pressió urbanística, amb noves i velles promocions, com la de Son Bordoï, que amaga un entramat corrupte que cada dia es fa més gran, però que el Govern segueix sense aturar: per què? Canyamel, Cala Llamp, Petit Deià... La destrucció no s'atura.

Els cartells que anuncien noves obres tornen a aflorar per tot Mallorca, sense que vegem cap iniciativa per frenar-ho. I en paral·lel, el sòl rústic viu una explosió urbanística mai vista: 500 llicències només l'any 2017, sense comptar les construccions il·legals. Molta d'aquesta obra nova està vinculada a la gran demanda de lloguer vacacional o, en el cas de les urbanitzacions, al turisme de luxe residencial. El Consell no ha fet pràcticament res per modificar el PTM i aturar aquest creixement, però sí que s'ha mogut per afavorir el lloguer vacacional, que permetrà en sòl rústic i en molts de pobles de l'interior, que veuran com augmenta la pressió urbanística.

Creiem que havíem superat aquest estadi; desgraciadament, veim com l'esquerra, al poder, torna a deixar el destí de Mallorca en mans del desenvolupisme.

Massificació i turistització

Mai Mallorca i les Illes havien estat tan massificades. La pressió demogràfica no cessa; l'augment del nombre de turistes és infinit, batent tots els rècords cada any. Segons l'IBESTAT, si l'any 2015 el nombre de turistes a Balears va ser de 12.541.968, l'any 2017 va augmentar fins els 16.338.906, i fins al maig d'enguany ja en són 4.134.594 (un 1,21% més que el maig de l'any passat): és a dir, que enguany tornarà a ser un any rècord.

Per altra banda, si també segons l'IBESTAT l'any 2016 hi havia 429.669 places turístiques reconegudes a totes les Illes (292.435 només a Mallorca), l'any 2017 el Govern va fixar el nombre de places en 623.624, de les quals 435.707 a Mallorca; per tant, l'any 2018 Mallorca ja té més places turístiques contemplades de les que tenien totes les illes fa només 2 anys, sense comptar les il·legals.

Estam doncs en una situació límit que sobrepassa qualsevol capacitat de càrrega de les nostres illes, i que posa en perill la nostra pròpia vivència col·lectiva, sense capacitat real d'absorbir aquest flux de turistes de manera racional i beneficiosa.

Carreteres col·lapsades, espais massificats, pobles i ciutats convertits en aparadors turístics, contaminació d'avions i creuers, augment bestial del preu de l'habitatge, de compra i de lloguer, dels índexs de contaminació... El model monocultivista turístic ens ha convertit en una autèntica colònia turística sense capacitat d'autogestió ni dret a l'ús i a viure a pròpia terra. Els nostres drets col·lectius i ecològics són sistemàticament degradats mitjançant aquest procés d'alienació territorial i social: el dret a desenvolupar- nos lliurement com a persones i com a col·lectiu a casa nostra, el dret a una vida digna, al dret a un entorn sostenible, a no viure sota la pol·lució ambiental, acústica i lumínica constant, etc. Cal reclamar espais de sobirania ecològica i social col·lectiva en front de l'alienació turística; cal reclamar també la sobirania total sobre ports i aeroports. Cal reclamar els nostres drets més bàsics; cal desturistitzar-nos,

rompre aquest cercle viciós: és #araomai.

Degradació dels espais i ecosistemes naturals

A causa de l'infinit creixement turístic, els espais naturals protegits estan cada vegada més degradats. En els darrers anys, hem vist com espais fins no fa gaires anys idíl·lics com Cala Varques o el Caló del Moro són ara llocs massificats, saturats i degradats, on la gent fa coa per entrar-hi, fins al punt d'haver-los desvirtuat completament.

A això s'hi suma la deficiència de personal dels espais protegits, que estan infradotats i sense haver-se recuperat de les retallades i el desgovern als quals els va sotmetre el conseller del PP Biel Company.

A) PARCS I ESPAIS NATURALS PROTEGITS. Els parcs naturals segueixen sota mínims i amb una gestió ínfima, tot i la bona feina dels treballadors, saturats de tal manera que continuen degradant-se. Casos flagrants són l'Albufera i el nou Parc Natural del Trenc, escenari de tot tipus d'activitats incompatibles amb un espai natural protegit, i que a més no disposa pràcticament de personal. La Serra de Tramuntana és també un dels altres espais que està sucumbint a la massificació: noves construccions, excés d'excursionistes, motoristes, ciclistes, escaladors, i turistes en general, que tenen aquest espai com una espècie de gran àrea recreativa que posa en perill la seva biodiversitat i els valors paisatgístics, que en algunes zones, s'ha perdut per sempre, com a Andratx.

B) POSIDÒNIA: LA MAR. La mar, i concretament, la posidònia, segueixen sense protecció. A dia d'avui, no s'ha aprovat el Decret de Posidònia, l'eina legal que n'havia de permetre la protecció, seguiment i sancions a qui hi fondejàs. La realitat és que la saturació de la mar, fins i tot en àrees marines protegides, és il·limitada, sense que vegem que s'actui. Portocolom, les Illes Malgrats, Cabrera, la Dragonera... Zones

marines sense control ni gestió. Cada dia, perdem una mica més la nostra mar.

C) ZONES D'ALT VALOR ECOLÒGIC. La Marina de Lluçmajor o els entorns del Parc Natural de Llevant o del Pla de Mallorca segueixen sense estar protegits, i pendent de múltiples amenaces, a part de saturació: plantes fotovoltaiques, urbanització, esteses elèctriques, etc., que posen en perill irreversible aquests indrets.

3. Reflexió final

Per tot això, des del GOB fa uns anys que hem encetat una línia de feina intensa sobre els impactes de la massificació turística en el nostre territori i sobre la necessitat d'un debat social sobre el model econòmic. Hem encetat una línia de denúncia i proposta, fetes des de l'anàlisi crítica i teixint xarxa amb altres col·lectius d'aquí i de fora, que també hi treballen. Els cursos d'Economia i Ecologia Política del Turisme, accions denúncia contra la massificació, el turisme de creuers, les problemàtiques de degradació dels espais naturals massificats, la manifestació del 23 de setembre de 2017 juntament amb una assemblea de col·lectius, la xarxa amb entitats d'altres llocs de l'estat i del món, etc.

Però també hem posat damunt de la taula la necessitat d'abordar col·lectivament, partint de l'anàlisi crítica del model actual, les propostes ecologistes del canvi de model que han de posar la vida al centre de les decisions que afecten el nostre futur.

Per això partim d'una proposta d'accions de sensibilització i conscienciació que volem culminar en la construcció d'un relat col·lectiu des de la perspectiva ecologista per construir l'alternativa necessària.

Perquè és **#araomai**.